

Príprava odborníkov vo vodnej a leteckej doprave

záznam z workshopu

V priestoroch Ministerstva dopravy a výstavby SR (ďalej len „MDV SR“) sa **12. februára 2020** uskutočnil workshop na tému **Príprava odborníkov vo vodnej a leteckej doprave**.

Organizátormi workshopu boli MDV SR a Únia dopravy, pôšt a telekomunikácií SR. Cieľom podujatia bolo vytvoriť priestor na výmenu informácií o vzdelávaní budúcich odborníkov v oblasti vodnej a leteckej dopravy a riešenie aktuálnych problémov. Na workshope sa zúčastnili najmä zástupcovia ústredných orgánov štátnej správy, Štátneho inštitútu odborného vzdelávania, vyšších územných celkov, zamestnávateľských zväzov a združení, odborových zväzov, vysokých škôl (ďalej len „VŠ“), rezortných stredných odborných škôl (ďalej len „SOŠ“) a zamestnávateľov. Podujatie uvádzal Ján Žačko, generálny tajomník Únie dopravy, pôšt a telekomunikácií SR.

Prvá časť workshopu bola venovaná príprave odborníkov vo vodnej doprave. SOŠ dopravná v Bratislave je jedinou strednou školou, ktorá má aktuálne v ponuke štúdium učebného odboru lodník. Podľa riaditeľa školy Martina Zatkalíka sa od roku 1992 neuskutočňovala výučba v tomto odbore. Až v roku 2019, takmer po tridsiatich rokoch, boli prijatí na štúdium traja žiaci, ktorí sa najmä z dôvodu problémov súvisiacich so zabezpečením odbornej praxe u zamestnávateľa rozhodli štúdium po krátkom čase skončiť a pokračovať v štúdiu v inom odbore. Na základe týchto skúseností riaditeľ školy požiadal prítomných zástupcov zamestnávateľov z oblasti vodnej dopravy o spoluprácu pri riešení odbornej praxe budúcich žiakov odboru lodník.

Vedúca Katedry vodnej dopravy Fakulty prevádzky a ekonomiky dopravy a spojov Žilinskej univerzity v Žiline Jarmila Sosedová predstavila aktivity univerzity, informovala o aktuálnych počtoch študentov fakulty a katedry a možnostiach uplatnenia absolventov. Zároveň predstavila spôsob overovania si teoretických poznatkov vo virtuálnom prostredí prostredníctvom lodného simulátora a možnosti využitia odborných exkurzií a stáží pre študentov v SR aj v zahraničí. V závere príspevku predstavila propagačné aktivity katedry, ktorých cieľom je podporiť záujem žiakov stredných škôl o vysokoškolské štúdium zamerané na vodnú dopravu.

Technicko-prevádzkový riaditeľ Slovenského vodohospodárskeho podniku, š. p., Pavel Virág predstavil činnosť podniku a zdôraznil potrebu nových zamestnancov so vzdelaním v lodnej doprave najmä pre zabezpečenie prác na vodnej ceste. Podnik vyvíja úsilie v oblasti zlepšovania plavebných podmienok na vnútrozemských vodných cestách. Usiluje sa predísť nedostatku odborných zamestnancov najmä podporou vzdelávania odborníkov vo vodohospodárstve.

Druhá časť workshopu bola venovaná príprave odborníkov v leteckej doprave. Riaditeľ SOŠ letecko-technickej v Trenčíne Stanislav Malec predstavil činnosť školy, ktorá pripravuje mechanikov lietadiel zameraných na avioniku. Upozornil na náročnosť materiálo-technického vybavenia priestorov školy a zaobstarania moderných učebných pomôcok pre praktické vyučovanie. Informoval tiež o spolupráci školy so zamestnávateľmi. Pozornosť venoval aj náborovým aktivitám, v nadväznosti na to upozornil na nedostatočnú prípravu žiakov základných škôl z matematiky a fyziky a ich chýbajúce technické zručnosti. V závere prezentácie upozornil na nedostatok odborných učiteľov a majstrov odborného výcviku.

Prodekan pre rozvoj Leteckej fakulty Technickej univerzity v Košiciach Marek Košuda predstavil možnosti štúdia na fakulte, prípravu študentov pre potreby trhu práce s dôrazom na význam teoretického a praktického leteckého výcviku v rámci štúdia. Podporil skvalitnenie výučby technických odborov na SOŠ a odporučil znovuzavedenie povinných maturitných skúšok z matematiky.

Zástupcovia Letových prevádzkových služieb SR, š. p., Daniel Prošek a Juraj Zámečník informovali o činnosti spoločnosti, príprave odborného prevádzkového personálu so zameraním na komplexné zabezpečovanie a poskytovanie letových prevádzkových služieb, leteckej telekomunikačnej a informačnej služby a o ďalších činnostiach vykonávaných v záujme bezpečného, efektívneho a usporiadaného toku letovej prevádzky vo vzdušnom priestore a na letiskách v SR. Požiadavky na odbornú, zdravotnú a jazykovú spôsobilosť a vysoké nároky kladené na charakterové vlastnosti pracovníkov riadiacich letovú prevádzku vedú k značnej eliminácii úspešných uchádzačov o pracovné pozície, ktorí navyše musia prejsť aj základným, kvalifikačným a neskôr udržiavacím výcvikom. Taktiež nároky kladené na personál technického zabezpečenia leteckých navigačných služieb sú vysoké, čo spôsobuje nedostatok kvalifikovaných zamestnancov.

Pred začiatkom diskusie vystúpil s krátkou prezentáciou Andrej Novák, vedúci Katedry leteckej dopravy, Fakulty prevádzky a ekonomiky dopravy a spojov Žilinskej univerzity v Žiline. Predstavil možnosti štúdia a študijné programy, ktoré katedra ponúka a ktoré je možné študovať aj v anglickom jazyku. Upozornil aj na skutočnosť, že absolventi stredných škôl sa rozhodujú pri výbere ďalšieho štúdia najmä na základe porovnávania študijných programov VŠ (predmetov, počtov skúšok...), čo má za následok nižší počet uchádzačov o štúdium dopravných odborov. Záujem o štúdium zameraný na leteckú dopravu súvisí aj s podporou leteckej dopravy v SR.

So skúsenosťami so zavedením študijného odboru súkromný pilot sa podelila prostredníctvom krátkej prezentácie riaditeľka SOŠ dopravnej v Martine-Priekope Jarmila Matejčíková. Experimentálne overovanie odboru bolo schválené v roku 2010. Napriek záujmu žiakov o štúdium a pripravenosti školy na zabezpečenie kvalitnej výučby, experimentálne overovanie odboru skončilo neúspešne. Dôvodom bola nevyhovujúca zdravotná spôsobilosť žiakov prihlásených na štúdium. Odbor bol v školskom roku 2013/2014 zrušený.

V rámci diskusných blokov účastníci workshopu konzultovali najmä o nasledujúcich témach:

- kariérové poradenstvo na základných školách (ďalej len „ZŠ“) a jeho význam pre zvýšenie záujmu žiakov o štúdium dopravných a technických odborov,
- ďalšie faktory motivujúce žiakov a študentov k štúdiu odborov zameraných na vodnú a leteckú dopravu,
- posilnenie propagácie odborov so zameraním na dopravu a popularizácia technických odborov,
- nedostatok kvalifikovaných pedagógov a nedostatok finančných prostriedkov na zabezpečenie materiálno-technického vybavenia škôl spĺňajúceho podmienky modernej teoretickej aj praktickej výučby,
- nízka úroveň prípravy žiakov ZŠ/stredných škôl v predmetoch matematika a fyzika,
- potreba opätovného zavedenia maturitnej skúšky z predmetu matematika prednostne na SOŠ vyučujúcich dopravné a technické odbory,
- potreba zvyšovania technických zručností u žiakov ZŠ,
- nevyhnutnosť úzkej spolupráce škôl pripravujúcich žiakov/študentov pre potreby vodnej a leteckej dopravy so zamestnávateľmi z uvedenej oblasti,

- riešenie nízkych nárokov VŠ na uchádzačov o štúdium a na prijímanie absolventov stredných škôl na vysokoškolské štúdium bez prijímacieho konania,
- pokles počtu študentov VŠ s dopravným a technickým zameraním,
- problémy vyplývajúce z financovania VŠ podľa počtu študentov a nízký koeficient financovania študentov technických odborov,
- potreba zavedenia jednotných štandardov pre VŠ.

Účastníci sa na základe výsledkov diskusií zhodli na nasledujúcich **záveroch**:

- 1. Je nevyhnutná pravidelná výmena skúseností a poznatkov odborníkov pre efektívne riešenie prípravy budúcich zamestnancov vo vodnej a leteckej doprave v SR.**
- 2. Propagácia stredného odborného vzdelávania a vysokoškolského vzdelávania pre vodnú a leteckú dopravu má byť posilnená.**
- 3. Je dôležité podporovať koncepčné a legislatívne zmeny, ktoré budú vytvárať vyhovujúce podmienky na kvalitné odborné vzdelávanie vo vodnej a leteckej doprave.**
- 4. Aktívna spolupráca škôl a zamestnávateľov je nevyhnutnou súčasťou kvalitnej prípravy budúcich odborníkov pre vodnú a leteckú dopravu.**

Bratislava 9.3.2020

Mgr. Csilla Krnáčová v. r.
riaditeľka odboru vzdelávania MDV SR